जग्ध [अद् कर्मणि-क्त] Eaten. **-ग्धम्** A place where a person has eaten. -2 Eating, dinner, food.

जग्धिः *f.* [अद्-क्तिन्] 1 Eating; Māl. 6. 19. -2 Food, victuals.

जग्मि *a.* [गम् किन् द्वित्वम्] 1 Going, being in constant motion. -2 Going to, hastening or drawing towards. **-ग्मिः** Wind, air.

जघनम् [वक्रं हन्ति हन् यङ् अच् पृषो०; Uṇ. 5. 32] 1 The hip and the lions, the buttocks; घटय जघने काञ्चीमञ्च स्रजा कबरीभरम् Gīt. 12. -2 The pudenda. -3 Rear-guard, the reserve of an army. -4 A fault. जघनं स्यात् कटेः पूर्वे श्रोणिभागापराधयोः Nm. -Comp. **-अर्धः** 1 the hinder part. -2 rear-guard. **-कूपकौ** (dual) the hollows of the lions of a handsome woman. **-गौरवम्** weight of the hips; Ś. 8. 8. **-चपला** 1 an unchaste or libidinous woman; पत्यौ विदेशयाते परमसुखं जघनचपलायाः Pt. 1. 173; प्रिया यथा स्याज्जघनचपला Bri. S. 104. 3. -2 a woman active in dancing. **-विपुला** 1 a woman having stout hips. -2 N. of a metre.

जघनिन् *a.* Having large buttocks.

जघन्य *a.* [जघने भवः यत्] 1 Hindmost, last; Bg. 14. 18; Ms. 8. 270. मन्ये जघन्यस्य महीधरस्य शृङ्गाणि कालायस-निर्मितानि । Rām. Ch. 4. 16. -2 Worst, vilest, base, lowest, censurable; जघन्यगुणः Bhāg. 14. 18. -3 Of low origin or rank. **-न्यः** A Śudra. **-न्यम्** The penis. -Comp. **-अवसायिन्** *a.* What occurs later or afterwords. पूर्वावसायिनश्च बलीयांसो जघन्यावसायिभ्यः ŚB. on MS. 12. 2. 34. **-जः** 1 a younger brother; जघन्यजस्तक्षकश्च श्रुतसेनेति यः सुतः Mb. 1. 3. 141; श्रुत्वा वचो वालिजघन्यजस्य Rām. 4. 24. 24. -2 a Śūdra. विप्राश्च बाहुजास्तद्वद्दूरव्याश्च जघन्यजाः Śiva. B. 31. 17.

जघ्निः [हन्-किन् द्वित्वं च] A weapon (offensive).

जघ्नु *a.* [हन्-कु द्वित्वं च] Striking, Killing.

जङ्गः Fight; L. D. B.

जङ्गम *a.* [गम्-यङ् अच्] Moving, living, movable (opp. immovable स्थावर); चिताग्निरिव जङ्गमः R. 15. 16; शोकाग्निरिव जङ्गमः Mv. 5. 20; Ms. 1. 41. -2 Derived from living beings. **-मम्** A movable thing; R. 2. 44. -Comp. **-इतर** *a.* immovable. **-कुटी** an umbrella.

जङ्गल *a.* [गल्-यङ्-अच् पृषो०] Desert, waste. **-लः, -लम्** Flesh, meat. **-लम्** 1 A desert, dreary ground, waste land. -2 A thicket, forest. -3 A secluded or unfrequented place.

जङ्गालः A ridge of earth running along the edge of a field to collect water and to form a passage over it, land-mark.

जङ्गिडः N. of a plant or a gem worn as an amulet; मणिं विष्कन्धदूषणं जङ्गिडं बिभृमो वयम् Av. 2. 4. 2.

जङ्गुलम् Poison, venom.

जङ्घा [जङ्घन्यते कुटिलं गच्छति हन् यङ्-लुकि अच् पृषो०; cf. Uṇ. 5. 31] 1 Leg from the ankle to the knee, the shank. -2 The upper part of the leg, the part about the loins. -3 A part of a bed-stead. -Comp. **-करः, करिकः, -कारः, -कारिकः** a runner, courier, an express. Kau. A. 2. 1. **-त्राणम्** an armour for the legs. **-पथः** A foot-path. जङ्घापथश्चतुष्पादस्त्रिपादं च गृहान्तरम् Brahmāṇḍa P., part 1, second अनुषङ्गपाद. Ch. 7. 5. 115. **-बलम्** 'Strength of the shanks', running away किमन्यत् । जङ्घाबलमेव M. 3 (between 19th and 20th verses.)

जङ्घाल *a.* [जङ्घा वेगवती अस्त्यस्य लच्] Running swiftly, rapid. जङ्घालजनसङ्कुलम् Śiva. B. 22. 23. **-लः** 1 A courier -2 A deer, an antelope.

जङ्घिल *a.* [जङ्घा-इलच्] Running swiftly, rapid, quick.

जज्, जञ्ज् 1 P. (जजति or जञ्जति) To fight.

ज (जज्) जः A warrior, soldier; जजौजोजाजिजिज्जाजी Śi. 19. 3.

जज्झ् (जज्झति) To make a dashing sound.

जञ्जन *a.* [जन्-यङ्-लुक्-अच् पृषो०] 1 Being born again. -2 Burning.

जञ्जपूक *a.* Muttering prayers repeatedly. **-कः** An ascetic, or devotee (who mutters prayers); cf. P. III. 2. 166; जञ्जपूकोऽक्षमालावान् ......Bk. 5. 61.

जञ्झानिलः The wind with rain.

जट् 1 P. (जटति) To clot, become twisted or matted together (as hair).

जट *a.* [जट्-अच्; जन् उणा° टन् अन्त्यलोपश्च] Wearing twisted locks of hair. **-टा** [Uṇ. 5. 30] 1 The hair matted and twisted together, matted or clotted hair; जटाधरणसंस्कारं द्विजातित्वमवाप्य च Mb. 12. 61. 3. अंसव्यापि शकुन्तनीडनिचितं बिभ्रज्जटामण्डलम् Ś. 7. 11; जटाश्च बिभृयान्नित्यम् Ms. 6. 6; Māl. 1. 2. -2 A fibrous root; यत्र मुञ्जावटे रामो जटाहरणमादिशत् Mb. 12. 122. 3. -3 A particular manner of reciting Vedic texts; thus the words नमः रुद्रेभ्यः repeated in this manner would stand thus :—नमो रुद्रेभ्यो रुद्रेभ्यो नमो नमो रुद्रेभ्यः -4 A root in general; ज्ञानविज्ञानयोगेन कर्मणामुद्धरन् जटाः Bhāg. 3. 24. 17. -5 A branch. -6 The शतावरी plant. -Comp. **-चीरः, टङ्कः, टीरः, धरः,** epithets of Śiva. **-जूटः** 1 a mass of twisted hair (in general). -2 the twisted hair of Śiva; जटाजूटग्रन्थौ यदसि विनिबद्धा पुरभिदा G. L. 14; पिङ्गोत्तुङ्गजटाजूटगतो यस्याश्रुते नवः Ks. 1. 18. **-ज्वालः** a lamp. **-धर** *a.* wearing matted hair. (**-रः**) 1 a mendicant or ascetic -2 N. of a lexicographer. -3 N. of a people in the south of India, Bri. S. 14. 13. **-पाठः** the Jaṭā arrangement of a Vedic text. **-भारः** mass of braided hair. **-मण्डलम्** braided hair forming a coil on the top of the head. **-मौलिः** crest of (formed by) clotted hair; Ku. 2. 26.